

Agentschap NL
Ministerie van Economische Zaken,
Landbouw en Innovatie

Van idee tot octrooi

NL Octrooicentrum helpt u verder

>> Als het gaat om octrooien

Inspiratie

Productontwikkeling

Octrooisysteem

U hebt een idee en staat te popelen om het te ontwikkelen. Daar komt veel bij kijken. U wilt bijvoorbeeld niet dat anderen uw idee namaken. Met een octrooi (ook wel patent genoemd) kunt u uw idee beschermen. U kunt uw geoctrooieerde uitvinding dan als enige commercieel toepassen.

Wat is een octrooi?

Een octrooi is een verbodsrecht. Hiermee kunt u een ander verbieden uw uitvinding commercieel toe te passen in een bepaald rechtsgebied, gedurende een bepaalde periode. Dankzij een octrooi kunt u dus zelf exclusief gebruikmaken van uw vinding.

Als u voor octrooibescherming in aanmerking wilt komen, moet u een technische uitvinding hebben gedaan die voldoet aan drie eisen:

- **Nieuwheid** uw idee, product of proces mag vóórdat u de octrooiaanvraag indient, nergens ter wereld openbaar bekend zijn, ook niet door toedoen van uzelf (bijvoorbeeld door een bedrijfsbrochure of door een presentatie op een beurs).
- **Inventiviteit** uw idee mag voor de vakman niet voor de hand liggen.
- **Industriële toepasbaarheid** uw idee gaat over een technisch aantoonbaar functionerend product of productieproces.

Het is belangrijk dat uw uitvinding geheim blijft en u in een vroeg stadium de markt verkent.

Het is dus van groot belang dat uw uitvinding geheim blijft, totdat u octrooi aanvraagt. Verder is het belangrijk dat u in een vroeg stadium onderzoek doet in octrooidatabanken en de markt verkent. Zo ontdekt u of uw uitvinding nieuw is en of er een markt voor is.

NL Octrooiencentrum is dé octrooiverlenende instantie voor Nederland. Wij helpen u graag met al uw vragen over octrooien. Wij zijn er voor (startende) ondernemers, kennisinstellingen en de overheid.

U kunt ons inschakelen, als u:

- een idee hebt voor een nieuw product en wilt weten welke octrooi-informatie al beschikbaar is in de octrooidatabanken;
- wilt weten wat deze octrooi-informatie betekent en hoe u er het best gebruik van kunt maken;
- meer informatie wilt hebben over hoe u uw uitvinding het best kunt beschermen;
- een octrooiaanvraag wilt indienen.

Innovatieproces

Als uitvinder doorloopt u vaak de vier fasen van het innovatieproces. Dit proces begint met een goed idee. Als u dit idee hebt uitgewerkt, kunt u overwegen er octrooi voor aan te vragen. In deze fase is het belangrijk om te bedenken of u uw investering wel kunt terugverdienen. Daarna brengt u uw product op de markt. Tot slot kunt u besluiten om uw octrooi te verkopen of in licentie te geven. In deze brochure leest u meer over de vier fasen van het innovatieproces en hoe NL Octrooiencentrum u hierbij kan ondersteunen.

Wat doet NL Octrooiencentrum?

NL Octrooiencentrum verleent Nederlandse octrooien en geeft informatie over het octrooi-systeem. Daarnaast zetten we ons in om de bekendheid met octrooien te vergroten bij (startende) ondernemers, kennisinstellingen en de overheid. En we stimuleren uitvinders om (kennis van) octrooien bewust te gebruiken. Ons doel: bijdragen aan het innovatieve vermogen van Nederland.

Fase 1 **Hebt u een goed idee?**

Doe inspiratie op in octrooidatabanken

Elke uitvinding begint met een goed idee voor een probleem dat u wilt oplossen. Voordat u dit idee gaat uitwerken en een octrooi aanvraagt, is het verstandig om relevante octrooi-informatie door te nemen.

Als uw idee namelijk al bestaat, kunt u het niet meer beschermen met een octrooi. U loopt ook het risico inbreuk te maken op de uitvinding van iemand anders.

Octrooidatabanken

U vindt de octrooi-informatie in de octrooidatabanken; hierin zijn ongeveer zestig miljoen octrooi-publicaties opgeslagen. De geoctrooieerde uitvindingen zijn zo omschreven dat de werking ervan duidelijk wordt. Een bron van inspiratie voor u: u weet hierdoor welke technische kennis er al beschikbaar is en bespaart uzelf dus energie, tijd en geld. Nog een voordeel: u kunt hierdoor ook te weten komen waar uw concurrenten mee bezig zijn en met wie u eventueel kunt samenwerken.

Workshops

NL Octrooiencentrum stelt de databanken niet alleen kosteloos ter beschikking, we helpen u er ook graag in zoeken. U kunt bij ons leren zoeken tijdens een workshop bij u in de regio. Hoewel de werkwijze eenvoudig is om in octrooidatabanken te zoeken, is hulp geen overbodige luxe. Het is niet makkelijk om de juiste informatie te vinden tussen die enorme hoeveelheid octrooien. Hebt u de relevante informatie gevonden? Dan leggen wij u met plezier uit wat deze gegevens voor u kunnen betekenen.

Waar vindt u de octrooidatabanken?

De octrooidatabanken zijn gewoon vanuit huis voor u toegankelijk. Via de website van NL Octrooiencentrum (zie pagina 22) hebt u vrije toegang tot:

- **Esp@cenet** Dit is een verzameling van octrooi-publicaties (circa zestig miljoen) uit tientallen landen. Deze octrooien kunnen u inspireren voor uw eigen idee. Als de octrooien zijn verlopen, of niet meer in stand zijn gehouden in Nederland, kunt u de octrooien ook gebruiken.
- **Octrooieregister** Het is niet alleen van belang dat u weet welke octrooien er zoal bestaan (via esp@cenet), maar ook of er nog rechten op rusten. Dit kunt u nazien in de octrooieregisters van de diverse landen. In het Nederlandse octrooieregister vindt u informatie over de status van alle gepubliceerde, in Nederland geldende octrooiaanvragen, octrooi-rechten en certificaten vanaf 1912. U ziet welke octrooien zijn verleend en of ze nog van kracht zijn. Het octrooieregister wordt dagelijks geactualiseerd.
- **Epoline®** Dit is het octrooieregister van het Europees Octrooibureau. Hier vindt u informatie over de status van alle gepubliceerde Europese en internationale octrooiaanvragen.

Hoe u uw octrooi-onderzoek ook aanpakt, doe het in ieder geval grondig en zonder uw vinding openbaar te maken.

Nieuwheid is een van de kenmerken die belangrijk zijn om uw vinding goed te beschermen. Naast de octrooidatabanken raden we u aan ook andere bronnen te raadplegen om te ontdekken of uw idee nieuw is. Raadpleeg bijvoorbeeld internet (Google), familie en vrienden, winkels, vakbeurzen, vakliteratuur, lokale kranten en huis-aan-huisbladen. Hoe u uw octrooi-onderzoek ook aanpakt, doe het in ieder geval grondig en zonder uw vinding openbaar te maken; trek niet te snel de conclusie dat uw idee nog niet bestaat. Is uw idee nergens terug te vinden, dan is het mogelijk nieuw. U kunt dan besluiten het verder uit te werken.

Fase 2 Uw idee testen en beschermen:

maak een prototype en overweeg een octrooi

Zodra u weet of uw idee origineel is en hoe u het wilt ontwikkelen, kunt u het gaan uitwerken. Begin met een prototype. Een prototype maakt uw vinding tastbaar en goed presenteerbaar. Ook laat een prototype zien hoe uw vinding werkt: zo kunt u dat zelf ook testen. Wilt u uw prototype aan anderen laten zien, doe dit dan alleen onder strikte geheimhouding of pas nadat u een octrooi hebt aangevraagd.

Prototype

Let op: als u een prototype hebt ontwikkeld, moet u mogelijk nog onderzoek doen om het te verbeteren. De technische uitwerking van uw vinding kan hierdoor nog veranderen. Deze verandering kunt u niet zomaar wijzigen in een al ingediende octrooiaanvraag. Bedenk daarom in de prototypefase goed wat het beste moment is om een octrooiaanvraag in te dienen. Vraagt u meerdere octrooien na elkaar aan bij voortschrijdend inzicht? Of één octrooi aan het eind van het ontwikkeltraject?

Uw product beschermen of registreren

Als uw prototype is ontwikkeld, kunt u overwegen octrooi aan te vragen voor uw uitvinding. Met een octrooi kunt u uw vinding beschermen, zodat anderen niet zonder toestemming kunnen meeliften op uw succes. U kunt uw vinding beschermen met (combinaties van):

- een octrooi voor technisch nieuwe producten of processen;
- een merk voor bedrijfslogo's, bedrijfsnamen, productnamen, et cetera;
- modelrechten, vormmerken of auteursrecht voor de nieuwe, uiterlijke vormgeving van producten;
- auteursrecht voor bijvoorbeeld foto's, architectuur, teksten, muziek en films;
- geheimhouding voor bijvoorbeeld recepten, fabricagetechnieken of stofsamenstellingen.

Registratie geeft geen bescherming, maar het kan interessant zijn in combinatie met een geheimhoudingsverklaring of andere beschermingsvormen.

U kunt uw idee voor een nieuw product ook registreren. Registratie geeft aan dat u op een bepaalde datum de bedenker bent van een idee. Het geeft geen bescherming, maar het kan interessant zijn in combinatie met een geheimhoudingsverklaring of in combinatie met andere beschermingsvormen.

Let op:
registreren biedt geen bescherming. Voor bescherming moet u alsnog stappen ondernemen, bijvoorbeeld door een octrooi aan te vragen.

U kunt uw idee op verschillende manieren registreren. Dit kan via i-DEPOT bij het Benelux-Bureau voor de Intellectuele Eigendom (BBIE, zie pagina 22). Ook kunt u naar de notaris gaan: deze registreert uw idee en maakt een akte op. Tot slot kunt u uw idee registreren bij de Belastingdienst op een aantal belastingkantoren. Zoek hiervoor op de term 'onderhandse akten' op de site van de belastingdienst. De Belastingdienst bewaart echter geen inhoudelijke stukken van uw registratie.

Voor- en nadelen van octrooi

Het voordeel van een octrooi is dat u uw concurrenten kunt verbieden hetzelfde product op de markt te brengen. Daarnaast kunt u extra geld verdienen door uw octrooi te verkopen of een licentie erop te verlenen. U geeft dan een andere partij toestemming onder bepaalde voorwaarden het octrooi toe te passen.

Er zitten ook nadelen aan een octrooi. Het kost namelijk geld en tijd om een octrooi te verkrijgen en te behouden. Daarnaast moet u zelf in de gaten houden of anderen zonder uw toestemming gebruikmaken van uw octrooi; er bestaat geen octrooipolitie. Bovendien wordt uw octrooi na achttien maanden openbaar gemaakt, waardoor anderen (concurrenten) precies kunnen lezen wat u hebt uitgevonden. Die openbaarmaking is overigens de 'tegenprestatie' voor de bescherming die een octrooi geeft: zo inspireert u anderen met uw uitvinding om ook te innoveren.

De keuze voor een octrooi is dus niet altijd makkelijk. Hieronder vindt u een aantal uitgangspunten die u kunt gebruiken om te bepalen of u wel of geen octrooi aanvraagt.

Wel octrooi aanvragen

- als de baten hoger zijn dan de kosten
- bij een lange levenscyclus van het product
- bij een grote markt met veel licentienemers
- als u uw marktaandeel wilt beschermen
- als inbreuk goed aan te tonen is
- als u een octrooi kunt inzetten in een onderhandeling
- als uw octrooi imagoverhogend werkt
- als geheimhouding onmogelijk is
- bij een sleuteltechnologie
- als u financiering nodig heeft of waarde in uw onderneming wilt opbouwen

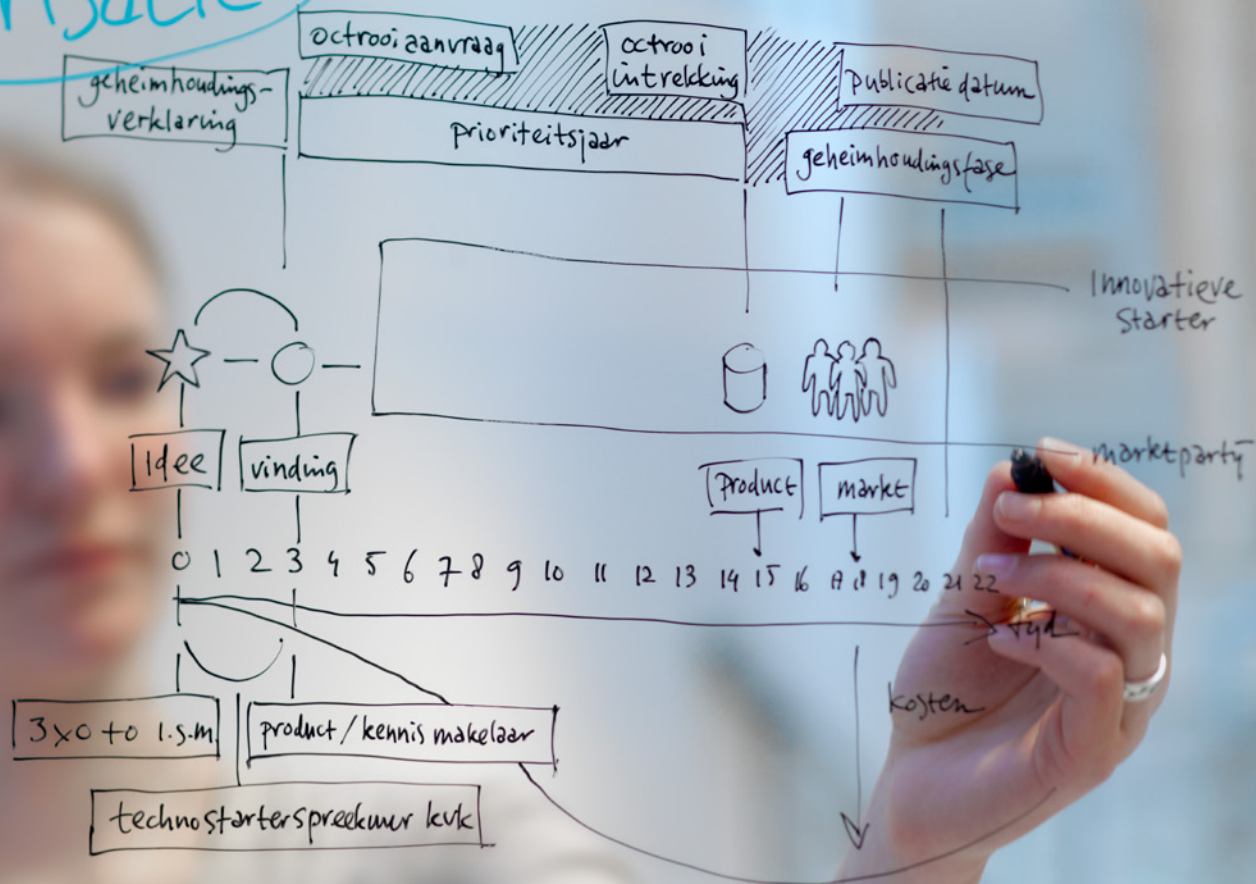
Geen octrooi aanvragen

- als de kosten hoger zijn dan de baten
- bij een korte levenscyclus van het product
- bij een kleine markt met kleine marges
- bij veel beschikbare alternatieven
- als inbreuk niet valt aan te tonen
- als u gebruik kunt maken van tijdsvoorsprong
- als concurrenten niet kapitaalkrchtig genoeg zijn
- als 'reverse engineering' moeilijk is en geheimhouding mogelijk is
- als de markt klein is en u meer tijd en geld kwijt bent aan handhaving van uw octrooi

Op welk moment vraagt u octrooi aan?

U bepaalt zelf of u een octrooi aanvraagt en op welk moment u dat doet. Daarbij staat een inschatting van de risico's centraal. U kunt het bijvoorbeeld zo laat mogelijk doen, zodat uw concurrenten niet weten aan welke ontwikkeling u hebt gewerkt. Maar als u vermoedt dat een concurrent aan een soortgelijke ontwikkeling werkt, kunt u beter zo snel mogelijk octrooi aanvragen. Ook als u met andere partijen gaat samenwerken, kan een snelle aanvraag gewenst zijn. Zij kunnen dan niet met uw vinding aan de haal gaan.

Valorisatie

Fase 3 Uw vinding op de markt brengen:

besluit of u octrooi aanvraagt

Eindelijk is het zo ver: uw oorspronkelijke idee is omgezet in een tastbaar product. U kunt uw product nu gaan lanceren op de markt. De hoogste tijd om te beslissen of u wel of geen octrooi aanvraagt.

Hoe vraagt u octrooi aan?

Een octrooi aanvragen doet u bij NL Octrooicentrum. Voor een octrooiaanvraag in het buitenland kunt u terecht bij het Europees Octrooibureau (EOB), de World Intellectual Property Organization (WIPO) of de afzonderlijke nationale bureaus van de landen waar u octrooi wilt aanvragen. Als u een octrooiaanvraag indient bij NL Octrooicentrum, moet deze voldoen aan een aantal voorschriften. Denk hierbij aan een titel, een beschrijving van de vinding en conclusies waarin datgene wat wordt beschermd, is vastgelegd. Al deze en meer aanvraagseisen staan op het octrooiaanvraagformulier. Dit formulier kunt u downloaden via de website van NL Octrooicentrum.

Bij uw aanvraagformulier voegt u ook een document waarin u uw vinding beschrijft. Hierin zet u onder meer de technische verschillen met andere vindingen; die tonen namelijk aan waarop u mogelijk octrooirecht kunt aanvragen. Probeer die verschillen zo concreet mogelijk te formuleren.

Octrooigemachtigden zijn technici die ook juridisch zijn opgeleid en u kunnen helpen bij het opstellen van een octrooiaanvraag.

U kunt de octrooiaanvraag zelf opstellen, maar u doet er verstandig aan hulp van een octrooigemachtigde in te schakelen. Dit zijn technici die ook juridisch zijn opgeleid. Op pagina 22 vindt u het webadres van de Nederlandse Orde van Octrooigemachtigden. Op deze website staat informatie over de dienstverlening van octrooigemachtigden.

U dient uw Nederlandse octrooiaanvraag in bij NL Octrooicentrum: persoonlijk, per post, of elektronisch door middel van online-filing. Voor deze laatste optie hebt u een smartcard, een reader en bijbehorende software nodig. Kijk voor meer informatie op de website van NL Octrooicentrum, bij 'Octrooien: Aanvragen'.

Hoe lang duurt een octrooirecht?

Een Nederlands octrooi is maximaal twintig jaar geldig, of korter als u eerder stopt met het betalen van de instandhoudingstaksen. Die taksen betaalt u vanaf het vierde jaar. Tot en met het tiende jaar stijgen deze taksen relatief langzaam. De gedachte hierachter is dat u in de eerste jaren nog veel moet investeren in uw product. Vanaf het tiende jaar stijgen de taksen met een hoger bedrag. Wilt u uw octrooi niet langer in stand houden, dan stopt u gewoon met betalen. Verlengen na twintig jaar is niet mogelijk. Voor geneesmiddelen en gewasbeschermingsmiddelen geldt een uitzondering; hiervoor is wel verlenging mogelijk. Als u dat wilt, kunt u hiervoor een Aanvullend Beschermingscertificaat aanvragen.

Wat kost een octrooi?

Een octrooi kost geld. Bedenk daarom goed of een octrooi voor uw situatie gunstig uitpakt, en in welke landen u octrooi aanvraagt. Wegen de baten op tegen de kosten? U betaalt namelijk:

- een octrooigemachtigde, als u die inschakelt om uw octrooiaanvraag op te stellen;
- NL Octrooicentrum voor behandeling van de aanvraag, voor het onderzoek naar de stand van de techniek en voor de instandhoudingstaksen;
- een advocaat, als u iemand aanklaagt die inbreuk maakt op uw octrooi.

Ziet u ook kansen om geld te verdienen met uw octrooi buiten Nederland, dan komen daar nog kosten bij voor:

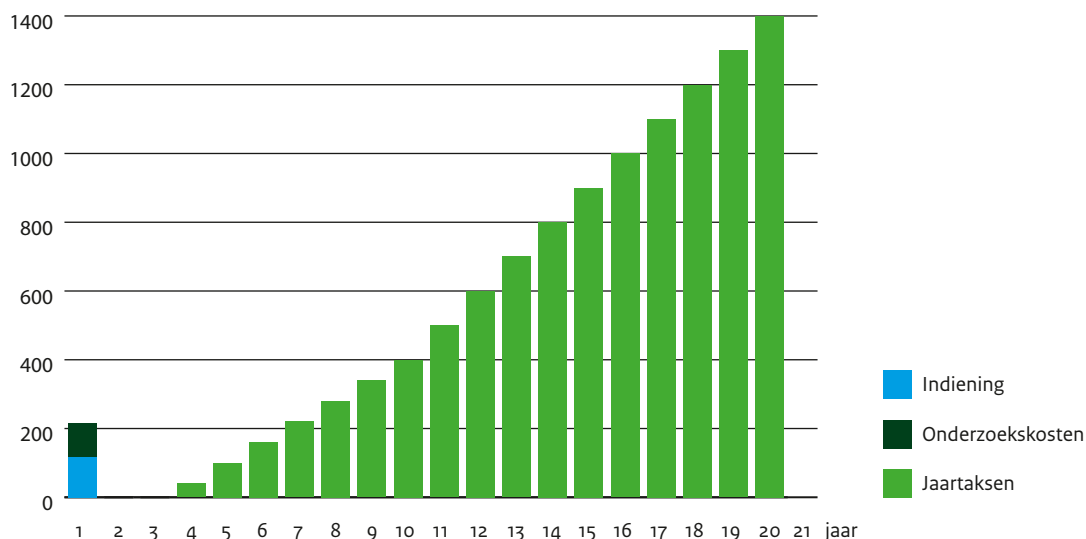
- een octrooigemachtigde, als u die inschakelt om uw octrooiaanvraag in andere landen in te dienen;
- een of meer vertalers, omdat octrooiaanvragen vaak in de nationale taal moeten worden ingediend;
- de nationale octrooiverlenende instanties om uw octrooiaanvraag daar te behandelen en uw recht in stand te houden.

De kosten kunnen dus behoorlijk oplopen. Wilt u een idee krijgen hoeveel het kost om uw octrooi aan te vragen en in stand te houden? Raadpleeg dan de octrooikostencalculator van NL Octrooicentrum.

Tarievenoverzicht

Hieronder staan de tarieven die NL Octrooicentrum hanteert. De tarieven zijn conform de Rijsoctrooiwet 1995 en het bijbehorende Uitvoeringsbesluit.

Taksen voor indiening en onderzoek naar de stand van de techniek per 5 juni 2008	euro
Taks voor het indienen van de aanvraag	
<i>online</i>	80
<i>papier</i>	120
Taks voor een verzoek om een onderzoek naar de stand van de techniek (VNO)	100
Taks voor een verzoek om een onderzoek naar de stand van de techniek van internationaal type (VNO/INT)	794

Verplicht onderzoek naar de stand van de techniek

Sinds 2008 moet u, als u een octrooi aanvraagt, binnen dertien maanden een onderzoek naar de stand van de techniek aanvragen, anders vervalt de octrooiaanvraag. Op basis van de resultaten van dat onderzoek, kunt u uw aanvraag nog aanpassen. Hierdoor kunt u én kan een derde beter de waarde van het verleende octrooi inschatten. Daarnaast ontvangt u ook een zogeheten schriftelijke opinie. Hierin worden de uitkomsten van het onderzoek uitgelegd.

Octrooi aanvragen in het buitenland

Een uitvinding is alleen door een octrooi beschermd in die landen waar octrooi is aangevraagd en verleend. Bedenk daarom goed in welke landen u uw uitvinding wilt beschermen. Voor een octrooiaanvraag in het buitenland kunt u terecht bij het Europees Octrooibureau (EOB), de World Intellectual Property Organization (WIPO) of de afzonderlijke nationale bureaus van de landen waar u octrooi wilt aanvragen. Vraagt u eerst een octrooi aan in Nederland, dan hebt u nog één jaar de tijd om dezelfde aanvraag in andere landen in te dienen. Voor de buitenlandse aanvraag geldt dan dezelfde indieningsdatum als van de oorspronkelijke Nederlandse aanvraag. In dit prioriteitsjaar kunt u bijvoorbeeld onderzoeken welke landen commercieel interessant zijn voor uw uitvinding.

Het kan aantrekkelijk zijn om octrooi aan te vragen in andere landen. Bij uw keuze om octrooi aan te vragen kunt u rekening houden met landen waar:

- u zelf al actief bent op de markt;
- grote afzetmarkten zijn;
- uw concurrenten ook actief zijn;
- uw product geproduceerd kan worden;
- u inbreukplegers juridisch kunt aanpakken.

Bij het EOB kunt u via één procedure octrooi aanvragen voor de landen die zijn aangesloten bij het Europees Octrooi Verdrag (EOV). Na verlening hebt u een bundel nationale octrooien: een octrooi per land dat u hebt gekozen. In elk land moet u wel aan bepaalde voorwaarden voldoen, voordat het octrooi daar geldt en blijft gelden. Een wereldoctrooi bestaat niet. Wel is het mogelijk een internationale aanvraag te starten bij de WIPO.

Fase 4 Uw octrooi verkopen:

geld verdienen met uw idee

U hebt het octrooi op uw uitvinding binnen. Nu is het de kunst om de uitvinding zo te exploiteren, dat deze het meeste geld oplevert. U kunt zelf uw product op de markt brengen, maar ook uw octrooi verkopen of licenties verlenen.

De voordelen van zelf ontwikkelen en produceren zijn:

- succes of falen blijven in eigen hand;
- u controleert de uitvinding, de reputatie en kwaliteit;
- u kunt investeerders op basis van bewezen succes mogelijk eerder overtuigen om te investeren.

Daar staat tegenover dat fikse investeringen noodzakelijk zijn, voor (internationale) octrooiaanvragen, de opzet van productiefaciliteiten en marketing. Het ligt ook niet voor de hand om uitvindingen met veel potentie te verkopen of in licentie te geven. Bovendien hebt u hiervoor ondernemerskwaliteiten en een goed businessplan nodig, iets wat vooral starters niet moeten onderschatten.

Als u geen kans ziet uw vinding zelf op de markt te brengen, dan is het wellicht een idee om uw octrooi te verkopen. Dit is een snelle optie; u kunt op deze manier geld verdienen zonder hoge investeringen en u hoeft niet zelf uw octrooi te handhaven, dus geen rechtszaken te voeren bij inbreuk. Nadeel van verkopen is dat het definitief is: na verkoop kunt u niks meer met het octrooi. Daarnaast is het bij een heel nieuw, op zichzelf staand product lastig kopers voor het octrooi te vinden of een prijs voor het product vast te stellen. Daar staat weer tegenover dat het ook niet makkelijk is om zelf een markt te ontwikkelen.

Uw octrooi per land verkopen

Als u in bepaalde landen niet zelf de markt wilt veroveren, is het wellicht een idee om uw octrooi alleen in die landen te verkopen. Voor deze landen ziet u dan in één keer af van de octrooirechten. U laat dan een ander bepalen wat er in die landen met het octrooi gebeurt.

*Als u geen kans ziet uw vinding te vermarkten,
dan is het wellicht een idee om uw octrooi te verkopen.*

Het nut van licenties

Tot slot kunt u uw octrooi per land of per marktsegment in licentie geven. Met een exclusieve licentie geeft u één partij het alleenrecht uw octrooi te exploiteren op een markt of binnen een bepaald marktsegment. U kunt per land of per marktgebied een licentie verlenen op uw octrooi. Er kan dan een situatie ontstaan waarin u zelf de markt aanvoert in een paar landen. Voor andere landen, waar u niet actief opereert, geeft u licenties af aan anderen. Licentiemakelaars en gespecialiseerde bedrijven in de verkoop van vindingen kunnen u hierbij adviseren.

Voordelen van licenties zijn:

- U kunt de eigen productie goed combineren met licentiëring in andere landen of marktsegmenten.
- U houdt zeggenschap over de vinding (dit in tegenstelling tot verkoop).
- Er zijn open of exclusieve licenties mogelijk per land en productsegment.
- De markt is overzichtelijk (bij exclusieve licenties).
- U sluit met een open licentie maximaal aan op aanbod en vraag.
- U creëert meer mogelijkheden om winst te maken.

Bij licentieverlening moet u een aantal zaken goed regelen. Zo moet u van tevoren goed bepalen en vastleggen wie de octrooibescherming gaat bewaken. Ook moet u bepalen wie er gaat procederen bij inbreuk op het octrooirecht. Het succes is afhankelijk van de resultaten van de licentienemer(s). Het is dan ook verstandig om een minimumaandeel van de opbrengst (royalty) af te spreken. Zo voorkomt u dat een licentienemer een exclusieve licentie neemt, maar er vervolgens niets mee doet. Daarnaast is de reputatie van een product dat u ook zelf aanbiedt, afhankelijk van de kwaliteit die anderen leveren (vooral bij open licenties).

Inbreuk of last van het octrooi van een ander?

Octrooien kunnen aanleiding zijn voor conflicten tussen twee of meer partijen. Stel, u hebt uw product beschermd met een octrooi en verkoopt het product succesvol op de markt. Opeens loopt de verkoop terug. U komt erachter dat iemand het namaakt. Dat betekent dat diegene inbreuk pleegt op uw rechten. Er bestaat echter niet zoiets als de octrooipolitie. U moet dus zelf optreden tegen iemand die inbreuk maakt op uw octrooi. Wel kunt u een advocaat in de arm nemen die gespecialiseerd is in intellectueel eigendomsrecht.

Ook kan een andere octrooihouder vinden dat uw vinding te veel lijkt op de vinding waarvoor hij octrooibeschermt heeft. Daarnaast kan een octrooihouder zich beperkt voelen door andermans octrooi, omdat hij nu zijn idee niet verder kan ontwikkelen. Deze geschillen dienen in Nederland voor de rechtbank in Den Haag.

Tot slot kunt u van mening zijn dat een octrooi van een ander niet voldoet aan de eisen die de octrooiwet stelt (nieuwheid, inventiviteit en industriële toepasbaarheid). U kunt dan proberen het octrooi nietig te laten verklaren voor de Haagse rechtbank. Daarvoor hebt u advies nodig van NL Octrooi Centrum. Dit advies vraagt u bij ons aan en geeft u, samen met het nietigheidsverzoek, aan de rechter.

Wegwijzer octrooi aanvragen

Loop voordat u een octrooi aanvraagt, nog even onderstaande vragen na.

- Kan ik mijn vinding beschermen met een octrooi?
Om voor octrooirecht in aanmerking te komen, moet uw vinding aan drie eisen voldoen:
 - de uitvinding moet nieuw zijn: het mag nergens ter wereld gepubliceerd of vertoond zijn;
 - de uitvinding moet inventief zijn: het mag niet voor de vakman voor de hand liggen;
 - de uitvinding moet industrieel toepasbaar zijn: het moet om een concreet product of concrete werkwijze gaan.

- Bestaat mijn idee nog nergens ter wereld?
Om te onderzoeken of uw idee nog nergens bekend is, kunt u het beste gaan zoeken in de octrooidatabank esp@cenet. Deze databank, waarin zo'n 60 miljoen octrooi-publicaties liggen opgeslagen, is vrij toegankelijk. Op pagina 22 vindt u het webadres van esp@cenet. In het zoekvoorbeeld kunt u nalezen hoe u kunt zoeken in de databank.

- Kan ik hulp krijgen bij het zoeken in esp@cenet?
Voor hulp bij het zoeken in esp@cenet kunt u per e-mail een zoekadvies aanvragen bij NL Octrooiencentrum. Vergeet niet daarin uw bedrijfsnaam, adres en telefoonnummer te vermelden. U krijgt dan de classificatiecode(s) toegestuurd waarbinnen uw vinding valt en eventueel publicaties die met uw vinding te maken hebben.

- Wat kost een octrooi?
Een octrooi kost geld. De kosten die u maakt voor een octrooi, moet u ook weer terugverdienen, anders kunt u beter zonder octrooi de markt op gaan. Voor een indicatie van de kosten kunt u kijken op de website van NL Octrooiencentrum. Klik via 'Octrooien: Aanvragen' op 'In Nederland' en daarna op 'Kosten'.

- Is er een markt voor mijn product?
Voordat u een octrooiaanvraag indient, is het verstandig te onderzoeken of er een markt is voor uw vinding. Het is natuurlijk zonde, als u veel tijd en geld in de vinding steekt en vervolgens blijkt dat niemand uw product wil kopen. Dan verdient u de gemaakte kosten niet terug.

- Kan ik hulp krijgen bij het schrijven van mijn aanvraag?
Een octrooiaanvraag is een technisch en juridisch document, waarin u uw vinding zeer nauwkeurig moet omschrijven. Het is dan ook verstandig uw aanvraag te laten schrijven door een octrooigemachtigde. Een octrooigemachtigde is een specialist in het octrooirecht, die technisch en juridisch is opgeleid. U kunt een octrooigemachtigde zoeken via het Register van Octrooigemachtigden. Het webadres staat op pagina 22.

Hoe lang duurt het om octrooi te krijgen?

Hoe lang het duurt voordat een octrooi wordt verleend, verschilt per land. In Nederland verlenen wij het octrooi in principe achttien maanden nadat u uw octrooiaanvraag hebt ingediend. Sneller kan ook maar dan wordt het octrooi ook eerder gepubliceerd. Internationale routes duren vaak enkele jaren.

Biedt registratie bij de Belastingdienst voldoende bescherming voor mijn idee?

Nee, ook al staat uw idee ingeschreven bij de Belastingdienst, voor bescherming moet u alsnog stappen ondernemen, bijvoorbeeld door een octrooi aan te vragen. Registratie geeft alleen aan dat u op een bepaalde datum de bedenker bent van een idee. Het geeft verder geen bescherming, maar het kan interessant zijn in combinatie met een geheimhoudingsverklaring. Voor auteursrechtelijke zaken kan een dergelijke registratie zeker zin hebben.

Hoe lang is een octrooi geldig?

Een octrooi is, zolang u de jaartaks betaalt, maximaal twintig jaar geldig. Voor gewasbeschermings- en geneesmiddelen zijn langere termijnen mogelijk.

Tot slot: hebt u nog vragen?

NL Octrooicentrum helpt u graag verder op weg!

Octrooien verlenen is niet het enige wat wij doen. Wij ondersteunen u ook met plezier op andere manieren.

Hulp van een octrooiadviseur

U kunt kosteloos een afspraak maken met een van onze octrooiadviseurs. Met de adviseur kunt u uw beschermingsmogelijkheden bespreken. Hij of zij kan u ondersteunen bij uw eigen onderzoek in de octrooi-databanken of u een octrooionderzoek aanbieden. Een adviseur kan u bovendien informeren over strategieën voor verschillende beschermingsvormen of combinaties hiervan, het nut van een octrooi of de procedure van de octrooiaanvraag. Onze adviseurs werken vanuit verschillende vestigingen van Syntens, verspreid over het hele land, en vanuit ons hoofdkantoor in Rijswijk. Op de volgende Syntensvestigingen vindt u octrooiadviseurs: Amsterdam, Breda, Eindhoven, Enschede, Groningen, Nieuwegein, Roermond en Rotterdam.

Trends in technologiegebieden

NL Octrooicentrum voert in opdracht van overheidsinstanties onderzoeken uit met behulp van de octrooiodatabanken. Op basis van statistische informatie over octrooien brengen deze onderzoeken trends en ontwikkelingen in beeld in onder andere branches, technologieën, regio's en doelgroepen. U kunt de onderzoeksrapporten via de website van NL Octrooicentrum bekijken of downloaden.

Gastcolleges en onderwijsmateriaal

Studenten – de ondernemers van de toekomst – en onderzoekers hebben vaak behoefte aan informatie over octrooien. Wat zijn de functies van het octrooisysteem? En wat hebben zij aan octrooien en octrooi-publicaties? Voor een antwoord op deze vragen levert NL Octrooicentrum voor universiteiten en hogescholen diverse producten zoals onderwijsmodules, gastcolleges, workshops en presentaties.

Handige websites en e-mailadressen

	Waar staat wat	Pagina
NL Octrooicentrum		
I www.agentschapnl.nl/octrooicentrum	<ul style="list-style-type: none">Nederlands octrooiregisterOctrooiaanvraagformulierElektronisch indienen van Nederlandse octrooiaanvraagOctrooikostencalculatorOnderzoeksrapporten naar trends in technologiegebieden	5 11 11 12, 18 21
E nloctroocentrum@agentschapnl.nl	<ul style="list-style-type: none">Advies aanvragen (hulp bij het zoeken in esp@cenet)Afspraak maken met octrooiadviseur	18 21
Registratie		
Belastingdienst		
I www.belastingdienst.nl	<ul style="list-style-type: none">Registratie van idee (zoek op 'onderhandse akte')	8, 19
Benelux-Bureau voor de Intellectuele Eigendom (BBIE)		
I www.boip.int	<ul style="list-style-type: none">Registratie van idee via i-DEPOT	8
Octrooidatabanken		
Europees Octrooibureau (EOB)		
I www.espacenet.nl	<ul style="list-style-type: none">Verzameling van octrooipublicaties	5, 18
I www.epoline.org	<ul style="list-style-type: none">Octrooiregister van Europees Octrooibureau <p>Tip: ga naar Register Plus</p>	5
Begeleiding (sommigen tegen betaling)		
Nederlandse Orde van Octrooigemachtigden		
I www.octrooi.nl	<ul style="list-style-type: none">Dienstverlening van octrooigemachtigden	11, 18
Syntens		
I www.syntens.nl	<ul style="list-style-type: none">Hulp voor ondernemers bij innoveren	18
Nederlandse Orde van Uitvinders (NOVU)		
I www.novu.nl	<ul style="list-style-type: none">NOVU is de beroeps- en kennisorganisatie van uitvinders, productontwikkelaars en onderzoekers in Nederland	
Kamer van Koophandel		
I www.kvk.nl	<ul style="list-style-type: none">Tip: zoek op 'ondernemingsplan'	
TechnoPartner		
I www.technopartner.nl	<ul style="list-style-type: none">Ondersteuning bij het starten van een onderneming op basis van een technische vinding	
Technostartercoach		
I www.technostarterspreekuren.nl	<ul style="list-style-type: none">Een initiatief van TechnoPartner dat wordt uitgevoerd door NOVU in samenwerking met de Kamer van Koophandel. Voor inzicht in de technische haalbaarheid en de marktpotentie van een idee	
Higherlevel		
I www.higherlevel.nl	<ul style="list-style-type: none">Ondernemersforum, gefinancierd door het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie	
NewVenture		
I www.newventure.nl	<ul style="list-style-type: none">Een initiatief van McKinsey & Company en het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie om innovatieve ondernemers te begeleiden bij het starten van een bedrijf	

Dit is een publicatie van:

Agentschap NL
NL Octrooicentrum
Patentlaan 2 | 2288 EE | Rijswijk
Postbus 5820 | 2280 HV | Rijswijk
T +31 (0) 88 602 60 00
F +31 (0) 88 602 90 24
E nloctroocentrum@agentschapnl.nl
I www.agentschapnl.nl/octrooicentrum

© Agentschap NL | april 2011
Publicatienummer: 4OCNL1009

Hoewel deze publicatie met de grootst mogelijke zorg is samengesteld kan Agentschap NL geen enkele aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele fouten.

Agentschap NL is een agentschap van het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie. Agentschap NL voert beleid uit voor diverse ministeries als het gaat om duurzaamheid, innovatie en internationaal. Agentschap NL is hét aanspreekpunt voor bedrijven, kennisinstellingen en overheden. Voor informatie en advies, financiering, netwerken en wet- en regelgeving.

De divisie NL Octrooicentrum is dé octrooiverlener voor Nederland, geeft voorlichting over het octrooisysteem en behartigt de belangen van Nederland in Europese en mondiale organisaties.